Wat voor kabinet?

Drie lagen:

1. Financieel / fiscaal kader en bestuurscultuur / onderling vertrouwen (hoe ga je met elkaar om): brede groep van partijen tekent hier op in.

2. Daaronder komt een uitvoeringsprogramma, waar per thema inhoud wordt uitgewerkt. Partijen kunnen intekenen op (alle of sommige) onderdelen en,

   sub variant 2a: bewindspersonen leveren met technische expertise (a-politiek)
   sub variant 2b: meer politieke bewindspersonen leveren. Daarmee is het politiek commitment van de betreffende partij groter.

3. Dun regeerakkoord: partijen die hierop intekenen doen 100% mee en committeren zich volledig, onderschrijven alles, inclusief afspraken die niet onder 1 en 2 vallen, bv. sociaal-culturele aspecten.

Financiële uitgangspunten

Onderstaand een voorstel voor de financiële uitgangspunten ten behoeve van een (kort) startdocument op hoofdlijnen van een (minderheids)kabinet met (extraparlementaire) steun. Deze financiële uitgangspunten vormen daarmee niet alleen basisafspraken in een startdocument tussen formerende partijen, maar bepalen daarna ook het kader voor het beoogde kabinet bij het opstellen van het regeerprogramma.

Financieel Kader

Een solide begroting is voor een nieuw kabinet van belang. Na het instellen van fondsen voor incidentele uitgaven die eenmalig ten lasten van de staatsschuld kunnen worden gebracht, bijvoorbeeld ten behoeve van klimaat, stikstof en achterstallig onderhoud in onze infrastructuur, willen we terug naar normale begrotings(spel)regels conform het advies van de studiegroep begrotingsruimte.

Hoe groter de incidentele claim ten laste van de emu-schuld, hoe groter de inspanning dient te zijn om het emu-saldo op middellange termijn terug te brengen richting begrotingsevenwicht. De staatsschuld moet immers beheersbaar blijven, conform de afgesproken kaders in het Europese Stabiliteit- en Groeipact (SGP), om lasten niet disproportioneel door te schuiven naar toekomstige generaties en buffers op te bouwen voor toekomstige crises. Dat betekent dat ruimte voor structurele intensiveringen gevonden moeten worden in extensiveringen elders.

Om te voorkomen dat dekking onevenredig via de lastenkant loopt waarmee de collectieve lastendruk verder oploopt, het Nederlandse vestiging- en ondernemersklimaat verslechtert, en de positie middeninkomens verder onder druk komt te staan, streven we daarbij naar een dwingende lastennorm.

Dit leidt tot de volgende uitgangspunten bij het financieel-economische beleid:

- Uitgangspunt 1 - Herbevestiging van de begrotingsregels - Tijdens de Coronacrisis is, om begrijpelijke redenen, afgeweken van de reguliere begrotingsregels, bestaande uit uitgangspunten zoals scheiding inkomsten en uitgaven, begrotings- en kaderplafonds en de noodzaak van (kloppende) dekking. Een volgend kabinet hanteert echter weer begrotingsregels. Hierbij kunnen de voorgestelde adviezen van de studiegroep begrotingsruimte als uitgangspunt gehanteerd worden.
- Uitgangspunt 2 - Terugkeer naar de reguliere begrotingsprocedure en afspraken – Tijdens de Coronacrisis is (logischerwijs) afgeweken van de reguliere begrotingsprocedure, waarbij de besluitvorming over de begroting gestructureerd plaatsvindt. Een volgend kabinet keert vanwege de effectieve parlementaire controle terug naar de reguliere begrotingsprocedure.
- Uitgangspunt 3 - Lopende problemen oplossen via incidentele pakketten – Tijdens de gesprekken met informateur Hamer is vrij breed gepleit voor incidentele pakketten om lopende problematiek rond stikstof, klimaat en achterstallig onderhoud aan te pakken. Deze pakketten worden buiten de reguliere begrotingen geplaatst zodat het EMU-saldo niet direct belast wordt.
- Uitgangspunt 4 - Werken aan een houdbare schuld – Tijdens de Coronacrisis zijn het begrotingstekort en de EMU-schuld opgelopen om de economie te stabiliseren. Om schulden niet teveel door te schuiven naar volgende generaties en desondanks voldoende investeringen te doen wordt een begrotingsnorm afgesproken binnen de coalitie/kabinet, bestaande uit een maximaal EMU-tekort of maximaal (netto) investeringsbedrag. Hierbij kunnen de voorgestelde adviezen van de studiegroep begrotingsruimte als uitgangspunt gehanteerd worden en blijft de omvang van de staatsschuld binnen de normen van het SGP. De omvang van deze investeringen kan vergroot worden door het doorvoeren van structurele hervormingen die de houdbaarheid verbeteren.
- Uitgangspunt 5 - Voorspelbaar lastenkader voor burgers en bedrijfsleven afspreken – Om noodzakelijke investeringen en werkgelegenheid te bevorderen, voorzien de lastenkaders in een voorspelbare lastendruk (via een lastennorm) voor bedrijven en burgers door het instellen van een lastenplafond. Tussentijdse beleidswijzigingen blijven binnen deze kaders, waarbij de scheiding tussen lasten en uitgaven blijft gelden. Uitgangspunt is ook om de lastenstijging voor burgers te beperken en waar mogelijk om te slaan in lastenverlichting.